

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 95/21
Λουξεμβούργο, 3 Ιουνίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-624/19
Tesco Stores Ltd

Η άμεση επίκληση της κατοχυρωμένης στο δίκαιο της Ένωσης αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι δυνατή στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ ιδιωτών, είτε οι διαφορές αυτές αφορούν την παροχή «όμοιας εργασίας» είτε αφορούν την παροχή «εργασίας της αυτής αξίας»

Η Tesco Stores είναι εμπορική επιχείρηση λιανικής πώλησης και εμπορεύεται τα προϊόντα της μέσω διαδικτύου και μέσω των καταστημάτων της που βρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα καταστήματα αυτά, τα οποία ποικίλλουν ως προς το μέγεθός τους, απασχολούν συνολικά περίπου 250 000 εργαζομένους, οι οποίοι εκτελούν διαφόρων ειδών εργασίες. Η εν λόγω εταιρία διαθέτει επίσης δίκτυο διανομής με περίπου 11 000 εργαζομένους, οι οποίοι εκτελούν διαφόρων ειδών εργασίες. Από τον Φεβρουάριο του 2018, περίπου 6 000 εργαζόμενοι ή πρώην εργαζόμενοι της Tesco Stores, γυναίκες και άνδρες, οι οποίοι εργάζονται ή εργάστηκαν στα καταστήματά της, έχουν εναγάγει την εταιρία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Watford Employment Tribunal (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών του Watford, Ηνωμένο Βασίλειο), για τον λόγο ότι οι γυναίκες και οι άνδρες δεν είχαν λάβει ίση αμοιβή για την ίδια εργασία, κατά παράβαση της εθνικής ρύθμισης και του άρθρου 157 ΣΛΕΕ ¹. Το εν λόγω δικαστήριο ανέστειλε την εκδίκαση των αγωγών των εργαζόμενων ανδρών, κρίνοντας ότι η έκβασή τους εξηρτάτο από την ευδοκίμηση των αγωγών των εναγουσών γυναικών της κύριας δίκης.

Οι ως άνω ενάγουσες ισχυρίζονται ότι η εργασία τους και η εργασία των ανδρών που απασχολούνται στα κέντρα του δικτύου διανομής της Tesco Stores είναι της αυτής αξίας και ότι έχουν, δυνάμει του άρθρου 157 ΣΛΕΕ, το δικαίωμα να συγκρίνουν την εργασία τους με εκείνη των εργαζόμενων ανδρών, μολονότι αυτή εκτελείται σε διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους. Συμφώνως προς το άρθρο αυτό, οι όροι απασχόλησης των εναγουσών και των εν λόγω εργαζόμενων ανδρών έχουν κοινή πηγή προέλευσης, ήτοι την Tesco Stores. Η εταιρία θεωρεί ότι το άρθρο 157 ΣΛΕΕ δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα στο πλαίσιο αγωγών οι οποίες στηρίζονται σε παροχή εργασίας ίσης αξίας και, ως εκ τούτου, οι ενάγουσες της κύριας δίκης δεν μπορούν να επικαλεστούν την εν λόγω διάταξη ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Επιπλέον, η εταιρία αμφισβητεί τον χαρακτηρισμό της ως «κοινής πηγής προέλευσης».

Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, όσον αφορά το άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 157 ΣΛΕΕ, στα βρετανικά δικαστήρια επικρατεί αβεβαιότητα η οποία έγκειται, ειδικότερα, στο ζήτημα της διατυπωθείσας από το Δικαστήριο διαφοροποίησης μεταξύ των διακρίσεων που μπορούν να διαπιστωθούν με τη βοήθεια μόνον των κριτηρίων της ταυτότητας της εργασίας και της ισότητας των αμοιβών και εκείνων που μπορούν να διαπιστωθούν μόνο βάσει λεπτομερέστερων εκτελεστικών διατάξεων ². Οι εκδικαζόμενες στο πλαίσιο της κύριας δίκης αγωγές θα μπορούσαν να εμπίπτουν στη δεύτερη κατηγορία, για την οποία δεν παράγεται άμεσο αποτέλεσμα.

Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο. Με την απόφασή του, **το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 157 ΣΛΕΕ έχει άμεσο αποτέλεσμα σε διαφορές μεταξύ ιδιωτών στο πλαίσιο των οποίων προβάλλεται μη τήρηση**

¹ Κατά τη διάταξη αυτή, «[κ]άθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.

² Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει, συναφώς, στη σκέψη 18 της αποφάσεως της 8ης Απριλίου 1976, Defrenne, [43/75](#).

της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για «εργασία της αυτής αξίας».

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Προκαταρκτικώς, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, παρά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει δικαιοδοσία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 86 της συμφωνίας αποχωρήσεως³, να απαντήσει στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Επί της ουσίας, το Δικαστήριο επισημαίνει, καταρχάς, ότι το άρθρο 157 ΣΛΕΕ επιβάλλει με τη διατύπωσή του, κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο, υποχρέωση επιτεύξεως αποτελέσματος και έχει επιτακτικό χαρακτήρα τόσο όσον αφορά την «όμοια εργασία» όσο και όσον αφορά την «εργασία της αυτής αξίας». Στη συνέχεια υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία του, η εν λόγω διάταξη παράγει άμεσα αποτελέσματα, καθόσον γεννά υπέρ των ιδιωτών δικαιώματα που τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να προασπίζουν, μεταξύ άλλων και σε περιπτώσεις δυσμενών διακρίσεων οι οποίες απορρέουν άμεσα από νομοθετικές διατάξεις ή συλλογικές συμβάσεις εργασίας, καθώς και στην περίπτωση κατά την οποία η εργασία παρέχεται στην ίδια επιχείρηση ή υπηρεσία, ιδιωτική ή δημόσια. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τέτοιου είδους διακρίσεις συγκαταλέγονται σε εκείνες οι οποίες μπορούν να διαπιστωθούν με τη βοήθεια των προβλεπόμενων στο άρθρο 119 της Συνθήκης ΕΟΚ κριτηρίων της ταυτότητας της εργασίας και της ισότητας των αμοιβών και ότι, σε τέτοιες περιπτώσεις, ο δικαστής είναι σε θέση να εκτιμήσει όλα τα πραγματικά στοιχεία βάσει των οποίων δύναται να κρίνει αν μια γυναίκα εργαζόμενη λαμβάνει κατώτερη αμοιβή από ό,τι ένας άνδρας εργαζόμενος που εκτελεί όμοια εργασία ή εργασία της αυτής αξίας⁴. Επομένως, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα ισχυρίζεται η Tesco Stores, το άμεσο αποτέλεσμα που παράγει το άρθρο 157 ΣΛΕΕ δεν περιορίζεται στις περιπτώσεις εργαζομένων διαφορετικού φύλου οι οποίοι κατά σύγκριση παρέχουν «όμοια εργασία», αλλά καταλαμβάνει και περιπτώσεις παροχής «εργασίας της αυτής αξίας». Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι το ζήτημα αν οι οικείοι εργαζόμενοι παρέχουν «όμοια εργασία» ή «εργασία της αυτής αξίας» εμπίπτει στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προβαίνει ο δικαστής.

Επιπλέον, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο επιδιωκόμενος από το άρθρο 157 ΣΛΕΕ σκοπός, ήτοι η κατάργηση κάθε διακρίσεως λόγω φύλου όσον αφορά το σύνολο των στοιχείων και όρων αμοιβής, για την παροχή όμοιας εργασίας ή εργασίας της αυτής αξίας, επιρρωννύει την ως άνω ερμηνεία. Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η αρχή της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για την παροχή όμοιας εργασίας ή εργασίας της αυτής αξίας, κατά την έννοια του άρθρου 157 ΣΛΕΕ, αποτελεί ένα από τα θεμέλια της Ένωσης.

Τέλος, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, όταν οι διαφορές που παρατηρούνται ως προς τους όρους αμοιβής εργαζομένων οι οποίοι παρέχουν την ίδια εργασία ή εργασία ίσης αξίας δεν έχουν κοινή πηγή προέλευσης, ελλείπει το όργανο ή ο φορέας που έχει την ευθύνη για την αποκατάσταση της ίσης μεταχείρισης και, ως εκ τούτου, μια τέτοια κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 157 ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, όταν οι όροι αμοιβής έχουν κοινή πηγή προέλευσης, η εργασία και η αμοιβή των οικείων εργαζομένων μπορούν να συγκριθούν, ακόμη και αν οι εν λόγω εργαζόμενοι παρέχουν την εργασία τους σε διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους. Ως εκ τούτου, είναι δυνατή η επίκληση της εν λόγω διάταξης ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων στο πλαίσιο διαφοράς αφορώσας εργασία της αυτής αξίας, η οποία παρέχεται από εργαζομένους διαφορετικού φύλου που έχουν τον ίδιο εργοδότη και η οποία εκτελείται σε διαφορετικούς επαγγελματικούς χώρους του

³ Βλ. απόφαση (ΕΕ) 2020/135, της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 1), με την οποία το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ΕΚΑΕ, τη Συμφωνία αυτή, η οποία επισυνάφθηκε στην εν λόγω απόφαση (ΕΕ 2020, L 29, σ.7). Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι από το άρθρο 86 της εν λόγω Συμφωνίας προκύπτει ότι το Δικαστήριο εξακολουθεί να έχει δικαιοδοσία να εκδίδει προδικαστικές αποφάσεις κατόπιν αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από βρετανικά δικαστήρια πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2020, ημερομηνία λήξης της μεταβατικής περιόδου, όπως συμβαίνει εν προκειμένω.

⁴ Πρβλ. αποφάσεις της 8ης Απριλίου 1976, Defrenne, [43/75](#), και της 11ης Μαρτίου 1981, Lloyds Bank, [69/80](#), όσον αφορά το άρθρο 119 της Συνθήκης ΕΟΚ, μετέπειτα άρθρο 141 ΕΚ, κατόπιν τροποποιήσεως, και νυν άρθρο 157 ΣΛΕΕ.

εν λόγω εργοδότη, εφόσον ο τελευταίος συνιστά την κοινή πηγή προέλευσης των ως άνω όρων αμοιβής.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106